

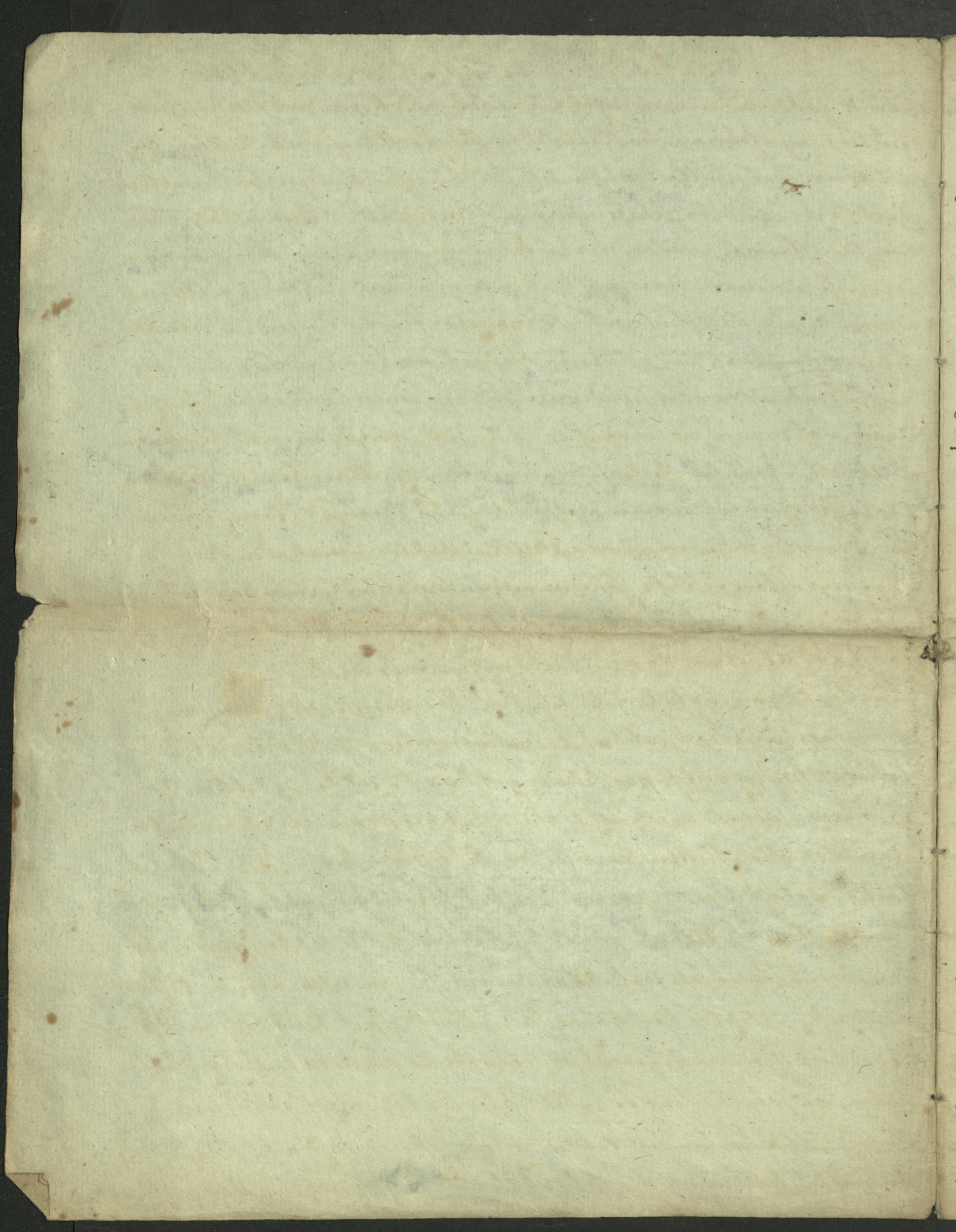
H. Sand. jr. Palij. 2 febr. 1832.

willkommen

8.

Lafit

H. 9. H. 20, 1.

Sints gaddi bij aisinghijehi, kamehr Behmu un Mehru sem.
mèta wajafchana no kattolu puffes prett teem no Luttera tij-
zibas un arri prett Brahlu draufsi bij eefahhufes. Prettineeku
fprekks un wiltiba fcheem pamafitim wipipu Deewa kalpofcha-
nu, faefchanas weet as, mahzitajus un grahmabas bij nolaupij.
fe. Dafchi no wippreemus zittahm sem mehru aisinghijehi, zittus ar
warru fprede, kattolu tijziba preeemt. Tomehr Dafchi bij atlikku-
fchi, wiffwairak tai jilifchtâ Pulnek un tur apfahot, kur wez-
gas Brahlu draufes pehdigais Bifkaps Amos Komenius bij ofch-
wojis. Schee gan no ahropuffes kâ kattoli rahdjahs, bet kluffilâ
Bibbeli, Brahlu ofefmu grahmata un zittas Brahlu grahma-
tar laffija, un zik ween warreja, kluffilâ fagahje. Starp fcheem
bij Georg Tefchte un wippra 5 Meitas dehli ar wahndu Keiffer.
Das wez fchun Tefchte fcheem weenwizlahlfchannu papreekfch
fchudinjaja un tohs fchubbinaja, ja tas laik, lufchicht abnathis,
to wehnâ peme un no tabs wehnja femmes iseeht.

Tai laikâ gan mafa zerriba bij, bet Das, Kas aisweinam par fa-
weem peettizigeem pakkalftaigatajeem irr gahdjais, tur arri us
brihnifchtige wipfi par fcheem gahdjaja, ka tikke isglahkti, un
wippreem weena weeta tikke, tur pakwehruumu abnadde. Das ta'
notikke. See Mehru femmes irr Schlesienu femme, Kas tanni
laikâ wahy Keifernam peederreja, bet taggad Prufchu Kehnijam.
Tur drauf no Luttera tijzibas bij, Kas arri lohti tikke fprekti. Das
Pweedru Kehnijfeh Kahrts tas Düwjadfontais, Kas arri ar to Kree-
wu Keifernu Fchter harreja, ar fawa karna fprektu 1706 gaddâ
Schlesienu femme bij eegahjis, un, paks no Luttera tijzibas luf-
dams, no wahy Keiferna to apfchlifchannu iswilke, Kas Luttera fch-
dun leelaka brihwiba tiktu, un ka fchee warreja 12 Basnizas
lufweht, ka fauze par fchehlaftibas basnizahm. Tefchun ne

lij brikus us fchabun hafnizahn tohoni lachuscht, bet abfewifch
Ki bij jabukwe un ne augstaks ka' hafnizajunts, fchee tomelch
par fcho pafchu brikwibulij lohti preezigi. weena no fchabun
hafnizahn lij tuhuru pee Mehru femmes rohbefcheem tai
jilfchta' fefchen, pee kuppas turrejaks 30 tuhktkofchi Pochli, Kas
tur aptahnt ofihwo un 40 tuhktkofchi wahjeefchi. Trihs Mat-
zitaji, ar wahndu Steinmetz, Mutman un Saffadius tanni haf-
nizã Deewa wahndu fchaidri fluddinaja un tanni leelã draufje
augliji ftrahdaja. Us turren tee no Mehru femmes, kas pectirzi-
gi pee tuhuru tizzilas turrejaks, kahdunef aisgahje, un fkiprina-
jaks. Kahdunef ar pee wipppeem natze weens nabbez, atlaift
Saldats, kas deedeledams aptahnt gahje un duttera of fefonas ef-
daja, zaur ko fchee lohti tikke eepreezinati un apffiprinati.
Ta zaur leelahun un mafahun leetahnun par wipppeem tikke gab-
dahs, weens fchmiffch un weens deedelnechts wipppeem par paliga
lij. Raugajt, ka' kas augstais fchmiffch par faween fchandin gahje.
Bet wiffch wehl wairat. gahdaja, wiffch fchelleja fawu Kalpu
kniffjan Dahuud, kas fcheem nabbez ween fchandin tozelle nah-
dija is ka wehngu namma isbehgt, un weenu weetu atraft, kur
peth, fehaw wiffch fawam Deewam warija Kalpoh.

Trefcha apgahdafchana lij, ka tanni glahbfchanas weeta jaw
wiff lij fatakifchts un kahdi wibri lij mohdinati, kas fchohs
lehgulus usfchome un aptahpe. Par teem kas jafakha:

Graf Zingendorf lij preefimmis 1760 gaddã. weippa fchur, kas
lij Minifters nomirre, kad fchis wehl lohti jawnun lij. Kad Mah-
te ohtnã reisã ar weenu augfte harna Kunze laulibã gahje, kas
lehons tikke pee Mahles mahles, Kar wahndu Jvon Zendorf, Kas
ar fawu ohtnu Meite fawã muifchã flemnersdorf ofihwaja.
Appakfch fchahs wezgas Leelmahles un tãhs Preilenes usfchatti.
fchanas kas lehonniffch us auge un zaur weenu deewalibijju

Ammeistenu tikkhe pamahyikts. weyaks tappis us kahdu Jkoh
lu tikkhe aisdahtr. weiffet jaw behrnibas laithu eelisch Jijfnig as
Ladnaujsechanas ar Jeshitajen statuwija un tai Jkohla eelisch
tats palikke paslahuwis, un ar zittiem jaurekloem Ladnaujsejohs
Jawu ofitwibus Deewam nadahtr, Deewa walskibu arri stangs praja
neem wairahtr, un Jemischki par tahdeem prajaneem gahidahtr, kas
no wisseem effahtr atstahli. wiippi gaur ne dahuraja, ka paschi to
luchschahtr darriht, ja, no angstas kahotas luhdami to ne warreja zer
neht, un wiippu weyakti wiippeem lij usmeklejusetri, lai pasauli
par leelem un angsteem kungeem palcek. Bet Jchee zerreja, ka warr.
leht tahdu Gaudis atrahtr, kas wiippeem palihofetw un jaw Jawem
Jkohlas leedneem dawneis ko Lazzija, zik Jersniji ko Jeshitaja
mitlahahtr, kas Jawu ofitwibus pnetfch munis irr nadawis.
Zitti no tats leedribas atkal, atkritte un pasauli nadewahtr,
bet weem Baron Kung, ar wahadu von Wattewille pehyak
Jawu drauge Jinzendof atkal usmekleja. wiiffch arri, kad no
Jkohlas lij islahtr, pasauli lij ofitwujis, ka pasauler behans, wiip
pas pnetkus un lufker lij laudij, wiipp as gudwilu lij mahzijeer,
bet teizibas manter Juddis, jepscher ahrijj ka tairns un gahdigs
nahdijahtr un prats par labbu un deewalithijer zelweker turrijahtr.
Bet, kad wiiffch kahdas neddelas pee Jawa drauge lij ofitwujis, un
wiippa ikdeemischkigas luhyschanas skundas apmeklejis, tad sa
un lehdige Jind, klahschanuw asinne, un ka wiffa wiippa tairni
ba effahtr weem apgabmitas drehter. Jaur to tahda zithnischahtr
nahze un tahda kumfibi, ka ne Jinnaja, kur glehbteer. Bet Graf
Jinzendof un zitti drauge wiipp am apleszinaja, ka Deews wiippu
ar ta effahtr mitklejis, ka Jawu Dehlu wiipp am par labbu effahtr
nadewis, un kas wahner I Jahn. 4, 16: Deews irr ta mitlestiba
wiippa Jindi zangahje, ka wair ne warreja Jawam Glahbejam
leytees, un meensun gaischunns wiippa Jindi pildija.

Bet nu wehl kas notikke, zaur ko wiippa modohscha.
na tikke appiprinata. Us reis weens karna wiifneets nat.
ze ar faldateem ~~in~~ wiippu ofehome zeeti, us kahdu pilofehle
aiswedde, un zeetumâ eelikke, kur wiippam b meddelas ap-
pakfeh flijnas uswaktefchanas lij japaleek. Wiiffch wiiffu
lawu of ihuibas gatijumie zaurgahje un neko ne urgahje,
zaur ko wiiffch tahdu ftrahpi luktlu pelnijs. Kad wiippu
nu pehy b meddelahur greefch, keefu fange, wiiff palikke frawd.
wiiffch ar weenu auzku kungu no Sueden tautas lij fadran
ofjees, kas ka' deewalijhijis rahdijahr, un ka' kad wiiffch grib-
betu pasauli ar Deewer fazzicht. Barons wiippam lij nah.
flijs, ka tar effacht labha appemfchana, un lai wiiffch darra
pehy lawas appemfchanas. Bet fchis wihns lij leels leeku.
li, ~~ix~~ fleppeni gnehtu kalps, un ap to laithu weenu zilwe
ku lij notkawis. Kad nu waldifchana wiippu ofehome zeet,
wiippa det papitmus ismekleja, kad anni fcha gnatomatu
no Baron wattuwillerurgahje, kurrâ nakflija, lai fchis darra
pehy lawas appemfchanas. Dahmadama, ka fchis wahnd
rahditu us to baesomije darbu, ka kas Sueden kungs lij dar-
rijs, waldifchana to Baron Leelkungu lij ofehomise zeeti,
bet wiippu paboklausidama, kuhlin affime par bewainige
un wiippu ablaide. Fchis notikhumis wiippu no jauna
pamatijia, ka pasauli teun atmakfa, kas ar wiippu eelai
fchahr, un wiippu appiprinaja eekfeh ta pratka, fchai mit-
nai pasauli wiiffai affazzicht, un Deewer kalproht.

Gras zinzendorf ap to laithu no lawas Mahkes mahkes weenu
muifchu, ar wahndu Bentelendorf lij girzis un pee tats haf-
nigas, kas tur irr, weenu Mahytajie ar wahndu Kolhe fange,
kas lij tahds fpehyijs leezineeks, ka Grasij par wiippa fmeddi-
keem fazzija: kas ka' lij, ka' kad uzzuns leefmas no debbes lityje.

Selwin Mahzitajam lij weens Draugs ar wahndu Schefer,
Kas arri lij Mahzitais weenâ Pilschka 3 jukofu no Bentelidorf.
Das arri ar Parra Spektu Strahdaja prett to weriseenu gahjumm,
Kas tamis laikô pee dauweem nahdijahn, un stablinaja, lai ne-
weens ar ahnige gahdige ofihwofchanu ap meerinatohs, leet grun-
tiji at greefloh un sawu zerrituh ween us kniffus nopelnu likku.
Graff Zingendorf, Baron Leelkungs watterwille un sehee diwi
Mahzitaji sawâ starpâ weenu derribu untailija, appakfch Sefu
patuebrunnu prett Paktanu Karroht un Ziana muhrus luh-
weht. Wiipfeem weht kahdi paliji lij. Bentelidorf muifschâ
weens Tunkuri lij ar wahndu Fleiz weens deewalishjigs wihros,
Kas lai laikô, kad sur Mahzitais ne lij preekfch Kothus abnakt.
Schanas, muifschâ faefchanas turreja ar leelu Spektu un
fuechtibeu. weens no teem staigatajeem pehzat, par schatnu
Grundatnu Tunkunam nakstija: „Kas tar par mihlestibeu irr,
Kad dauw lohzeckli zaur kniffus mihlestibeu appakfch weenu
pafchu galuu saweenojahn, to ne warr appakfcht, to luhb lau-
ditt. See ta mehr sinnam, ka mehr eekfch wiipfa paleekam,
Kad muifsch munu sawu Paru irr dewis. Kad tahdas Jirdis sa-
wâ starpâ sawunajahs, kad irr yetba leeta, ka kad yettu faufchu
runnas. Das eet zaur Jirdi. No ta es efmu leezinecks, ka luhb
eekfch Deewa Spektu us mamu Jirdi effat runnaju fchi, un
netti man weena deewa aiset, kunnâ ne kaut kahda leeta,
Kas muifse starpâ tikke runnata, ne laptu ofihwa. Tai laikô
es to ne warreju tizzeht, ned flauditt, bet Deewam lai irr
flawa un patuziba, kas man to tizzeht irr dewis no malbaze
grehzinecka taifnofchanas zaur kniffus, un ka muifsch mehr
eekfch ta irr is ned jeis preekfch pafaules dibbinofchanas, ka
munu luhb fuechteem lecht un bes wairigeem preekfch luhp-
na eekfch mihlestibeh. (Kaut no muifse faefchanahn arri
tahdus auglus wannetu usrahditt.) Es pee Jewis nu arri nedfu,

Ka tas wahros irr pateefigs. Djenneetee papsneekfchu pethz, De-
wa walstibas un pethz wiipra taisribas, tad jurns wiffas Johanslee-
tas kaps peernestkas. Man irr daaba un itikkshanas deewgann.
Tur wehl weens Salizs lij ar wahndu Tobias Friedrich Graf Leel-
kung a Skrihwels. Kad Grafis weenreis, lij us zellu, wiipfch scho
ungahje, kas, piufens no 13 gaddem luhidams par Musikhanti
ar zitteem gahje apthahrd, pee dangafshanas spehledams. Grafis
wiipru pee fewis ofehone, likke pam abzibit un wiipfch par Skrih-
weli un draufes Ehngelneeku palikke un wiipfch to dab wannu
ar ko papsneekfch pasauli lij Kalpajis, Sawon, Seflitajam par geh-
du ta' walhaja, ka Grafis par wiipru Sazzija: wiipfch muhifos ofee-
dashanu tik luhuu pee Engelu ofeesmahmairis wedde, ka muhifu
laiks to panesse. Seflitair wiipru tik ahtri taisija gattamu, ka
jaw 1736, 25 gaddu weys pee fewis warreja air pemit.

Wehl weens Dokter Leelkung lij, ar wahndu Gutthiro, kas
pneekfchlaitia baggats luhidams, no pasaulis dawf gehdu lij dab-
lujis un wiipras pneekhus handijs. Pet kad laulabs draups wiipru
nomiro un wiipfch ar 6 behronem leela' mahlad'fiba' palikke, kad
Grafis wiipru draufchme un pee wiipra dewehfeles Strahdaja. Tas
qudrais wirros gan esahkumia' shahweja pmetti, liet pethgat. Knifus
scheklasliba' wiipra sendi ta' pahruwabneja, ka wiipfch par mohtri-
gu leezineeku no Gethyineeku draupa mihleflibas palikke.

Tur wehl weens Aumifkers lij ar wahndu Marche, kas tannis
Honnerrdanf muifcha' Rahdus behronus pamahija, ka wezza Leel-
mahke lij anp'chmufi, anni weens deawalibhijis wirros.

Ta' Seflitair Sawus nihkus lij Sataisjis, un schee wiipru par
gehdu Strahdaja. Luehdene' no nihka' Lothe Sawu Spehzigu spred-
difi Sazzija un us wakkar Grafis Sawu muifcha' Rentelsdorf
Laeefchanu turneja pneekfch fereem appat'fchneekieem un Mah-
zitaja spred'difi' atkal zaungahje, un beifakt Tobias Friedrich
weenu mihfu ofeedafshanas Skundu tarreja.

Schaks jaukas lectas Kristjan Dahuid, kas jau agnati lij izah-
jis, teem nablageem Mehru Jommes Brakleem Skafkija, koks skub.
linadams, lai arri iset, Schis jaunm Graf Seelskungs Sakfchu sem-
me koks buk schocht uspenit. Tas to Sches kakti preezajats un Kab-
di no uispeem tuklin kaisijats us isesek aru, prokti: tee diui
brakli Augustin un Schk ab Keiffer weza Tefekha tehwa Meiters
Dehli un Mikhels Tefekha, wez tehwa jaunakais Dehls 18 gadde
wezs, to Keiffer Brakhe Jeevas ar weenu dehtu no 6 gaddeem un
weenu Mehtu no 3 gaddeem un weenu patri dwitruju no 12 ned-
delatim, uetel weena Daddineeze ar wahodu Marta Keifer gab-
ja lihij. Kristjan Dahuid tas yella waddons lij. uisfi-lij turri-
ge gaudis, bet liizibas detel preeziji Jauas labbas Mahjas un lai-
ziju padahnu atstahje. Trefchdena pehz waffanas Puchtkem
1722 y wakhanā pehz pulkstin to izahje. Jaur nakiti gabje
lihofritam warabukt 6 juhses, kad pee weena amokta mescha
atpukte. Tur Kristjan Dahuid neofedams ka Mikhela zep-
purs pehz Mehru Jommes mokdes ar lihshu bandehms lij
iisufshkchts, Jazgija: ja tu no sind atgreesisees, kad arri Schi
lepniba leizisees. Us to Mikhels Jazgija: wai tas irr grehts?
Kad Kristjan Dahuid atbildēja: Kas zits, ka lepniba, kad Schis
tuklin ar nasi koks bandes magreese un krahums cernette,
Sefek uispeem labli isidewahs un zits grubturns ne lij, ka
kas, ko tee masi behrnipi darrija. Kad us to weetu Nieder Wihls
tikke, kur weena Scheklastibas basniza lij, kas Mahzitais Schud-
les, kas Brakhe drauz lij, koks mikhiji uspetume, un gnahmaku
lihof dewe puektise to Mahzitaju Schefes, kas koks ar laipniji
uspetume. Ta nu tikke us Bentelsdangmuischu.

Kad konij Gapis ne lij onahja, uisppi aiyahje pee wezas
Leelmahtes. Schi koks eefahkuma laliprahit ne gnilibija us.
spemt, ja dawof, kas uispp ar lihofzeetiju sindi prasime to jau

lij peewihluschn'. Bet Aumeisters Marche preekfch wiippeem
runnaja, un nu Leelmahtke tohs aijfukhtija us Benteldorf mi
Jehu, tam Sunkuram Heiz pawehludam, lai par Jcheem gau
dijngahda, Schis tohs mihtlije uspelome un kahda' fukfchä
puffomufchä dewe Kohrteli, Leelmahtke wehl weenu gahwi
Jhelliya, lai teem behnirpeew peens ne truhktu.

Leelmahtke nu ar Sunkuram apdohmaja, ka' Jcheem Gaudim
warretu palihofcht, un kur wiippeem warretu mapjas luhweht.
Leelmahtke us to weenu pakalnu, kur auohli' lij isneofija, het
Sunkurs us weenu zittu pakalnu leelzella mallä dahnaja. Kad
Leelmahtke Jazija, ka tur uhdens ne effcht, fchis atkildija: Deew
war palihofcht. Ohtnä rihitä preekfch faules lehtfch anas wiippe
us to weenu aigahije luhkohit, wai kahda' weeta' weenu mihtle
warretu neofcht un gaur to onammit, kur auohls effcht. Jchdi
gi to gan us leijas pufsi' manija. Inefchä rihitä atkal aigahije
un to jafchu neofija. Weens pats luhdamu ou kahda' luhfchana
umaraffarahn Jcho nabbaju Jauschu behdas Jauam kungam
pee Jind' litke un wiippeam Jhlija: Schinni weeta' es Jaua wahr
dä wiippeem weenu mahju luhwefchu. Mahja' pahwahyis
wiipfch tohs Mehru Gaudis us to weenu ais waddija, mefch fange
pelmelihof, Kohkus us ahdiya us Jchmeja. Tas Aumeisters un
Kriifjan Dahwid arw atnahje, un Kad Sunkurs wiippeem Jhab
Jlija, us kahde wiipfi' wiipfch tam kungam weenu pilofchtu gril
hije luhweht, kad Jchee kahdi' meezajata un par to weenu pa
preekfch Juddinaja.

Ta weeta' tamm' laikä' pehy ahrijas us kaffich anas gan lij
Jlikta, ka' fukfnefis, purwaino, ar Kauhmeem apklahka. Jelfch
tamm' weeta' lij tik flikts, ka wahji' dau' felf ne' litke us preek
Jchus. Tadehl weena no tahm Mehru Jeewahm Jazija, kur
pempfin maisi' kahda' fukfnefis. Bet Aumeisters ar drohfehri

leu abbildēja: Sa jums ir tizzila, tad šķinni wecā Deewa
gaidību redzēst. Kristjan Dahuid nu to pirmu kaktu ceizite
ar sehem wabndem: Loh' tas putois ir weenu nammu atrad.
dis, un ta bešdelija sawu lizdu, kur ta sawu lehnus isperne, pee
tawem altareem, kungs zebat, mans ķehmijeb un mans Deus.
Tas notikke 17 Junij 1722 gaddā. Loh' 4 Juli wissi kakti lij no
kantei, un tee Mehnu semmes laudis sawu luhweschanas dar
lu ar lelatm notikatum, respheijas un nabardijas esahje.
Dezilwehi, kas gattam gahje, kaks ismehje. Tomeh sehe pa
likke pastahwiji, Tam usfinedami, kas abraamu no ķehnu sem
mes un raddibas iswadēja sweschā semmē eweddē un dawj
tawatm par swestību darēja.

Ap Martijem kas Junijus, kas to pirmu stablu lij arzehl
un to pirmu naglu lij esittis, un kaks kautijus ik deenā pee
darba lij aponeklejis, uskubbinajis un palihofejis to mahje
eswestija. Wipsh rumaja par Parah. Ir. It nodallur un sawā pe
minneschanā nahija ta Deewa pilsehta swestību, to esfihwataju
swestību un labklahschanu un par schahs weetas un wip par esfih
wotaju klahschanu rumaja, dafchas pamahjischanas un esprezd
nahchanas klakt likke un pehdji weenu seimiju luhschanu sazzija,
lai sehi weeta Deewa telks un ofchwaktis luhku, un to swestija.
wissi, kas tur lij klakt, zaur to lij patropend. Kristjan Dahuid wehl
weenu spehziju luhschanu sazzija, un pehz to wissi ofsedaja:

Mit 122. Jerusalem, ko Deews iswehl,
ne aismirski taks behdas,
kad Deews tew tawu grehtu dehl
ir lizis redzēst bnefmas.
Bet preezajees an geribas,
wipsh nu pehz, siirdlihdzētibas
Partewim apschēlofēes.

us tahdewihsfi mahjas eefihwataji fcho weetwar preeku un
yerridw tam kungam nodewe. Kahlungi wiipus gan isfmetije
Lazzidami; lai ta mahja anni stawehti, pafkati weht ne warnehs,
un kad Tunkurs fahze akhu waht, fchee wehl wainak fmetije,
Lazzidami: ja te' uhdens luehtu, kad zilwehti no pafauler eefahku,
ma te' luehtu ofchwajufchi; ne gaididami us to Tunkuru Heiz,
Diwi neddelas par welli strahdaja, un strahdneeki jaw grilleja
pohjam eet, Lazzidami, ka zilwehtu apfweefchannu wairs ne warretu
panest. Bet Tunkurs tohs eufkubbinaja, lai wehl weenu neddelu
strahda, fchis wiipudarlw ^{ais} mahfajahht, un ja trischä neddelä uh-
deni ne dabbutu, kad warretu to darluw akfahht. Ahandehjä jaw
flapfeh smiltts rakhijäht un Trischdeenä uhdens liij papilnarn.

Tam pakalnarn, hur ta weeta liij, tar wahret liij: waktts Kalus,
un kadehl fchai weetai to wahrdw peelikke Herrnhut, tar irr ta
Kungu waktts, un yaw to grilleja rakhieht, ka fchi weeta fchaw ap-
paffeh kungu waktts un turklatht, lai wiipus eefihwataji irr
to kungu wakttsneeki; kam weenumehr luehts nomahdä lueht.

Prap Leelikung ne ofchwaja weenumehr eeffeh Penteladonf, jo
wiipam weens auyts ammats liij tchewip a zilufchä, un tanni
waffarä ne mafore waraja fawu muifcheu apnawficht. Kad wiipfeh
tai ⁷ September liij laulibä gahjis ar to Prap meileni Erdmuth
Dorothea Lutz, wiipfeh nahze Herrnhutä; tai mahjä eegahje, tohs
eefihwatajus apfweiginaja, ar wiipweem zellös kritte, un firsingju
luehtschannu fazzija un tohs eefihwatajus us ofchwu wufzizibw
us Decwa fchihlaskibw un peektizibw fchubbinaja.

Kristjan Datwid wehl dawfneif us Mehru femmi aigahje
un dawfbrahlus no kurrenes iswaddija. Praps teem weenneif
ar Mai mehnifi 1724 S Brahlä isgahje, kaim liij tas wahret
Datwid Nilschman, yetwontam Melkior Zeisberger un Tahn
Feltfchij. Fchee laimiji tikkelihof Niederwihze, hur kas muth.
Lais Mahjitais Schwedler tohs ar firsingju omikleskibw iirpstone

ar wijsseem luhjsh anu turreja, un tohs peemimjea, kurnu
tehuwun leezneeku behoni Jehoe effocht, lai to ne aismirskocht. Kad
Jehoe pee Mahzitaja Lothe tek, ^{ree} Jehis wijsseer inklaufija, un ofindidam,
ka wijsse baggater lauschu behoni effocht, kas tizzibas dehl wijsse laijs-
gu baggateru effocht affahjuschi, kad palikke fahki preezigs un fahze
sunnaht par to wahndu: Ebr. 11, 24 - 26. Zaur tizziba Hofus leels
tappis, ir leedfer, weens dehl tohs Meitas waraus dewehts Kpicht,
un grilleija labbaki ar Deewa Gaudim faannuun yest, ne ka' us
ihfu laiku gnehta laimi laudicht: un turreja to ne wafsh anu
kniffus par leelaku baggateru, ne ka' wijsse Egiptes mantas; jo
wijsse uskattija to alju.

Tai 12. Mai Jehoe tekke Herrnkute. Kad Jcho weetu neofjea, kad
wijsse Jios bij apleezinata, ka Jche wijsse duffsch anas weeta
effocht. Tee, kas tur jaw glahbsch anu bij abraaddaschi, wijsse ar
leelw preeku usfehne. Schi deena preeksch teem eefshwotajeem
arri zaur weenu zittu notikhimmu bij weena Jenufchija deena, par
ko wehl kas jastahsta.

Mehs effam eefahkijma ofidejuschi; es kuppe mehoki tee so Drau-
gi Grafis, Barons tan tee 2 Mahzitaji bij saunenjuschees. Jcho
Jcha mehokja panahbsch anas bij apofehmufchees, Herrnkute we-
nu leelu onahju kuhweht, kur weenu Jkohl preeksch behoneem
no angftas kahntas, weenu Aptekhi, kur nablageem un wahjeem
wiffelijas fahles tairija, weenu gnatsmakw bohdi un weenu fahli
preeksch Jacefchanatw grilleija etairiht. Kniffjan Dahwid to
etku kuhweja, kas Dakkers Lubichs par Jkohl as kungu bij is-
nefchtk un wijsse jaw labbi indohmahite.

Baron Leelshung kam tahda dabba bij, ka ar flit teem, bet deewa
bihijeem Gaudim labbi warreja. Jadravfetees un ar Jawu mihlefl-
bas pilnu firdi, wijsse Jchohs ka' ar mahites mihleflitelu uswahkija,
kur kahw nemcers bij, tuhlin meenu tairija, Jcheem Gaudim par
peetizigje kohpejeu bij, un ka wijsse Jcho darbu labbi warretu

^{numa}
ueetmä pemit, wiipset, lewin tai jaccnä mahjä weenu istalinnu
lij lizis eetaisitt, kur wiipset wiipset skarpä ofihwoja. Tai 12 lina
no rihta wiissi mahjas eefihwotaji pee laika ne jaw atin gultatun
lij yehleschees un sauu rihta luhysch annu sauwös kamburös tur
reja, ko Baron Seelstunys labli warreja ofindit, jo nabba ofibas
dehl seenas no dehleem ween lij tai sitas. wiipset wiissus grunsti
gi pafinne, kahdas wiipset waj ad fibas un siots wehleschanas lij, ko
nu luhyschanäs isazija, un sauu luhysch annu ar wiipset luhyscha
nahnit saueenoja. Ichy ko us to luhyschanas weetu aingahje,
kur knistjan Dahwid jaw pee saua danba lij. Tur wiipset us teem
baltheem nasehdejabs, un wiissu sauu ofihwib as gahjunnu zaurpset
me, un us kahdu britnischliku wiissi un kahdehl wiipset pee scheem
saudin effakt nahjis. Tanni stundä wiipset no jauna seestitajam
nadewijabs, un appetnijabs pee scheem saudin palikt un wiip-
pseem kalpocht.

Kad wiipset tur sehdeja, ne p emdams wehriä, kas tur apit, ähnt no
tikke, knistjan Dahwid us reisä pee wiipset nahje, sazzidams: seho
deen gribbam to grunsti pmetset to leelu mahju likt, us ko Barons
atbildija: labli gann, man seti deena ar ior patittkama. Tublin
Grafam sinnu laide, kas pehy pussdeenä ar sauu laulatu drauzu
un kahdeem zittheem drauceem, skarp kuffseem warri tas Mahjitais
Schepers lij, atrahje. Tee peezi Mehau semmes brabli, kas nupatt
lij atrahkufeti, wiipset ann nadejabs. Wiissi nu sapsulzjabs tai
luhyschanas weeta. Grafis weenu ppehyzju sunnu sazzija par
setabs ehkas mehtki, klahit sazzidams: ja kas mehtki, pmetti Deuus
gohdina schana ne tikke panahkts, kad lai uzzuns kniht no dehle
un to mahju nadejina. Ichy ko Baron Seelstunys, kurra siots tai
deenä lij, ka aiso rauta, us pafcha gruntes atk mini yelkoi onefdama
tahdu suwiditw luhysch annu sazzija, ka Grafis pehyat apleezinajo,
ka tahdu luhysch annu nekad ne effakt ofindejis un ka ka sehehle
stiba, kas skarp brabseem waldija no setabs luhyschanas effakt

gehlyfuer. wiiffi; Kas tur liij' Klacht liij' Kuffinabi un ka' aisausti.
Poms to grantes atmini cemubreja, Baron Leelitungh kahdas selta
lectas, Kas wiippeem no Jauas profaulijas ofihwofch anas wehliij' at-
likhufchas, litke appahfchä, zaur to apleezin adams, ka wiippeam
nu ar profauli wairs nehahda dalka ne effcht.

Wehl kahdas lectas japee minn. Sehee preezi wiitri no wezzas Braab.
Lw draufes, ftarp kuppeem weers, ar wahrdü Dahwid Hilfch man
kas jinmais Prijkaps lats atjaunatas Braablu Draufes palitke,
atneffe to wezzu Braablu gabjurnu un wiippe litk unnu.

Pa fhohla gmeefch behoneem no auyfkar kahotas ilji no pafchab,
weja, liet kai weckä weena zitta gmeefch nahbazeem behoneem
litke efahkita. Bet ka faeffchanas rutime, Kas to reiff litke le-
laka patntaisita, kai draufei 32 gaddus par faeffchanas wecku
liij; kamehr kai 12 Mai 1756 to grunnti litke no lats leelas faeffcha-
nas, Kas wehl fchadeen ftahw, un par kurru kas pats Baron Leel,
Kung atkal to efwehtfchanas lufchchannu Jazgija.

Tutis nu effat ofirdjufchi, ka' ta Draufes irr gehlyfues, no Kuf-
pas jufchu kohpeji fchimmi femme irr nahkufchi; ka ta nau
zaur kahda zilweka dotmatom irr efahkita, neef pee zilwezi-
gatom mahzibatoms turrahs, liet pee lats pafchas kniftur patee-
libas, kuffas dehl tee affinsleezineechi un arri fchahs draufes
lotzekli, wajafchannu, apfneufchannu, mahzifchannu un pa-
fchu mahwi irr irz etufchi, ka tee, Kas to wezzu Braablu
Draufsi atjaunaja, ne quiblieja kattolu kizzibä ofihwoht, tur
ka fhaidra mahziba no kniftur nopelna zaur zilweke mahzi-
batom un pafchdarbofch anahw un ahrijew deewat al pafcha-
nu seet. airklahten, liet labbaki Jauas Mahjar un lairijew bay-
gabibew affahje un kutfchi no behwun femmes irgahje, Kad
ween warreja Jauu kizzibas manku irgahet.

Tuh's arri effat ofindejufchi, zik' fchehligi kas Effitais, Kuppe
wahndu fchee kiti peetizigi apleyinaja, kahr aistakwejo, un
pneetfch wittpeew glahlfch anas weetu bij isnoofjis, un tur
witmas no augfkar kahratar mahdinajis, kas wittpeew urpehnu
un apthahpe Palikfin fchimnis pehdas, no pasauler fchkitir.
damees un fawam flahbijam, kas arri muhi no kahr grehthir
wehnu fimmes ar fawam affinim iperke un iswadaja,
wiffai nadahdamees. Darrifim, ka kas Baron Leelkump, kas
kad weengifka labba Gamma balfi bij ofind klaujis, nur arri pa
wiffam no pasauler fchkitiraks, un fawus greofenus un felka
leetas appakfch Deua namoma fuhnas ah mini aprakke.
Kaut wiffi ka' ka' fchis greh paterfikas ar fahwiltu wannetu
faygihot: man ta pasauler im kuffka fiska un es kai pasauler
un kaut zaur muhfu faefch anu duruwin ween kahdi ee
setu un isetu, kas arri no kahr pehdigas pasauler leetas leutke
fchkitirakfchees un par Effitaja ih paschunus palikthufchi.

D.